

[Právo (křesťana) na svobodně zvolenou práci a potřeba křesťanské akademie]

16. 8. 77 [770816-2]

(45) (2) (SSaŽ - Strašnice, dopoledne.)

Jedním ze základních lidských práv, jež je zakotveno v Mezinárodním paktu (konvenci) o právech hospodářských, sociálních a kulturních (č. 120 Sb. z r. 1976), je právo na práci jakožto „právo každého na příležitost vydělávat si na živobytí prací, kterou si svobodně vybere nebo přijme“. (Formulace Mileny Srnské, *Právník* č. 5-6, 1977, str. 481.)

V této zemi je několik milionů křesťanů (přesné číslo nelze uvést, protože na jedné straně je evidence velmi nedostatečná, na druhé straně je diskriminace křesťanů taková, že mnozí křesťané jsou jimi jen vskrytu a navenek se k tomu veřejně nehlásí). Na rozdíl třeba od Polska, kde existuje celá katolická univerzita (nepřetržitě existovala dokonce po celou dobu stalinismu), existují u nás pouze theologická učiliště, která byla vydělena ze svazků univerzitních a která jsou zaměřena výhradně na přípravu duchovních. Laici nemají možnost žádného studia na křesťanských školách a jsou tedy eo ipso diskriminováni třeba proti komunistům, kteří, ačkoliv je jich méně co do počtu, mají k dispozici a pod svým výhradním vlivem jak vysoké školy (a ovšem i ostatní), tak vědecké instituce. V té věci je zapotřebí učinit postupně celou řadu kroků k nápravě. Do té doby, dokud se po této stránce nedosáhne uspokojivého stavu, je třeba se orientovat na opatření prozatímní. Jedním z takových prozatímních opatření je soukromá výuka některým oborům, zejména pak křesťanské filosofie. Rozhodl jsem se věnovat své síly tomuto soukromému vyučování, protože jednak není zabezpečeno institučně, jednak mně samotnému je odpíráno právo na práci nejen v mém oboru, tj. v oboru mé kvalifikace, ale dokonce i v práci topiče (a předtím v práci nočního vrátného).

Žádám o souhlas s tím, abych tuto soukromou výuku mohl provádět ve formě kondic za úplatu a abych mohl být přitom normálně pojištěn, platil náležitou daň apod. Do té doby, dokud mi souhlas nebude udělen, budu výuku provádět (nejspíš v omezeném rozsahu) bez úplaty. (Je ovšem možné také jiné řešení, že se najde veřejná platforma pro podobnou výuku, např. na půdě Lidových akademií, Socialistické akademie apod.) Má kvalifikace je dostatečná a mohu ji navíc doložit studiemi již vyššími i dosud nepublikovanými (jako je např. habilitační práce, k jejímuž

projednání na zákrok ministerských orgánů vůbec nedošlo, ačkoliv jsem byl k jejímu podání vyzván).

Půjde o docela nový případ, ale po něm musí přijít na řadu případy další, neboť zájem o podobné školení bude značný. Zároveň bude možno po získaných zkušenostech uvažovat o dalších krocích (např. o zřízení samostatné křesťanské akademie nebo akademie, kde by křesťanské myšlení mělo zajištěno své místo). Není vyloučeno začít s realizací podobného projektu také okamžitě. Něco podobného jsme měli před lety na mysli, když jsme připravovali ustavení EHISu [*Ekumenické hnutí inteligence a studentstva, pozn. red.*].

Perspektivně půjde o vytvoření organizační (členské) základny hnutí, které by buď samo bylo křesťanské (tj. hlásilo by se nekonfesijně nebo nadkonfesijně ke křesťanství), anebo by zabíralo šíře, ale tak, že by se v něm křesťanská složka cítila naprosto doma. Toto hnutí si musí opatřit vhodné shromažďovací prostory, vhodné retreatové a konferenční prostory, zajistit studijní pracoviště, knihovnu a čítárnu (s větším počtem časopisů), rekreační prostory a prostory pro intelektuály vysokého věku, kteří potřebují zvýšenou péči, ale nejenom fyzickou (na to se v naší společnosti naprosto zapomíná). A do té doby, dokud se situace celospolečensky nenormalizuje, také materiální zajištění odborníků, kteří byli zbaveni svých odborných funkcí, aby přesto mohli pracovat ve svém oboru, zprostředkovat jim pracovní příležitosti, ev. vydání jejich studií apod. Bylo by žádoucí, aby taková organizace mohla také provozovat nakladatelskou činnost a vydávat i časopis (jeden nebo několik). Dále by mohla provozovat experimentální školu – střední nebo i základní – a mohla by mít k dispozici výzkumné středisko s několika školicími místy. To vše podle okolností a možností.